

„Danskere“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESBLAG FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA, udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska.

„Danskere“ udkommer Onsdag i hver Uge. Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$2.00. Udlandet \$2.50. Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresserandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres DANIEL LUTH. PUBL. HOUSE, Blair, Nebraska.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Acceptance for Mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on July 8, 1918.

I Tilfælde af, Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til det stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskere“'s Kontor.

Advertising rates made known upon application.

Naar Læsere henvender sig til Folk, som avterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det avterede, bedes de altid omtale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Lutherske Sommerskoler. Idet „Lutheran Bureau“ meddeler om flere saadanne, siger det: Fremmost blandt disse Sommer Institutioner er maaske Sommer-Skolen i Mt. Airy, Pa. Den er fortrinnsvis for Præster, men ogsaa indrettet for andre. Den holdes fra 2. til 10. Juli i det lutherske teologiske Seminar. Dette er Sommerskolens sjette Aar. Søndagsskolearbejdet vil blive skænket særlig Interesse.

Ved Marion College i Virginia Bjergene vil Kirken holde en aarlig Sommer-Sammenkomst fra 21. til 28. Juli. Dean May Scherer forestaar Ledelsen. Anerkendte Ledere af Arbejde blandt de unge, vil være til Stede, og Sammenkomsten vil i Almindelighed blive af størst Interesse for unge Mennesker.

Ingen Navneforandring. Ved den norske lutherske Kirkes Fællesmøde i Minneapolis i denne Maaned blev det besluttet ikke at stryge Ordet „norsk“ i Samfundets Navn. Vi kan kun give faa Udtalelser i Diskussionen derom. Prof. Boe, St. Olaf College's Præsident, protesterede mod den Maade, hvorpaa denne Diskussion har været ført. Han mente, det var ikke klogt af Kirkeraadet at give Raad i denne Sag, først for at forandre og saa siden for, at det ikke forandredes. Han protesterede imod, at man søger at ville hindre Diskussionen af denne Sag. Han mente, at alle havde Ret til at udtale deres Meninger.

Past. O. L. Kirkeberg mente, at der var Følelse fra begge Sider. Han sagde, at det var godt at høre unge Mænd tale vakkert om de gamle store Arbejde, men at det var saarende at høre sin egen Ligtaal paa samme Tid.

Past. Theo. Stokdahl, Makoti, N. D., en af de yngre Præster, lovede, at han og hans Meningsfæller nok vilde støtte Samfundet, hvad end Udfaldet blev. De vilde ikke, som der havde været gjort fra den anden Side, true med at lukke Pungen.

Past. C. M. Knardahl var den sidste Taler. Han mente, at efter at Samfundet i alle disse Aar har drevet alle sine Missioner og Skoler frem under det norske Navn, saa behøver man ikke at gøre nogen Forandring nu.

Ved Stemmeafgivningen viste der sig at være 1577 imod at stryge Ordet norsk og 296 for at stryge det.

Imod National Lutheran Council. I Anledning af en Indstilling til Den norske lutherske Kirke Aarsmøde, at „Samfundet udtaler sin Glæde over og sin Tak til Gud for det store og velsignelsesrige Arbejde, som det har været med til at udføre gennem National Lutheran Council“ o. s.

v., o. s. v. fremkom Past. O. L. Kirkeberg med følgende Forslag: „Aarsmødet udtaler, at Den norske lutherske Kirke i Amerika intet har at gøre med „The National Lutheran Council“. Han mente, at denne Forbindelse var farlig for sand Lutherdom og for Den norske luth. Kirke. Dette Forslag lagdes paa Bordet.

Fra Augustana Synodens Aarsmøde. Gennem Lutheran Bureau meddeles os følgende fra den svenske lutherske Augustana Synodens Aarsmøde i Jamestown, N. Y.: „Augustana Synoden autoriserede Opførelsen af fire nye Bygninger for Augustana College Rock Island, Ill., til en samlet Sum af \$600,000, og besluttede at gøre Engelsk til Synodens officielle Sprog ved Siden af Svensk. Augustana College, dette Samfundets ledende Skole, vil faa en ny Seminarie-Bygning, en „Science Hall“, en Logis-Bygning for Mænd og en ditto for Kvinder til en Gennemsnitspris af \$150,000 for hver af disse fire nye Bygninger. Det svenske og det engelske Sprog skal heretter være ligestillede i Samfundet, og officielle Rekorder skal føres i begge disse Sprog. Lægmand gav under Mødet i Jamestown Præsterne en behagelig Overraskelse, idet de ved Mødets Slutning kundgjorde, at de i specielt Møde havde besluttet at anbefale til Kirken, at Præsters Mindsteløn bliver \$1800 om Aaret og Præstebolig.

Samfundets Pensionsfonds Størrelse sættes til \$2,000,000.

Om Sammenslutningstanken skal vi endnu meddele følgende Udtalelser i Den danske Kirkes Aarsmøde, som refereret i „Chicago-Posten“: „Mange alvorlige Ord var bleven sagt angaaende denne Sag, baade af Præster og Delegater.

Saaledes f. Eks. Del. Evers fra Clinton: Han var imod Sammenslutning og mente, at hver for sig gør de to Kirkesamfund et stort og godt Arbejde.

Odrich, Chicago: Tror ikke, at Tiden for Sammenslutning er endnu, man maa ikke forhaste sig.

Past. V. Jensen: Er imod Sammenslutning, fordi det andet Kirkesamfund ikke anerkender vort Syn paa Forskellen mellem Sakramenterne og Bibelordet.

Past. Bodholdt: Er bange for, at en Sammenslutning i Øjeblikket snarere vilde blive en Sammenklapping, og det var ikke heldigt.

Man mærke sig den paafaldende Forskel, at medens vort Aarsmøde tog Stilling til Past. A. V. Andersens Forslag om at vælge en Komite o.s.v. til at overveje paa hvilket Grundlag en Sammenslutning kunde tilvejebringes, saa forhandler D. d. K.s Aarsmøde, som om der allerede forelaa definitivt Forslag om Sammenslutning

Japan Missionen. — Tag Tag Notis!

Undertegnede, som ved Aarsmødet valgtes til Medlemmer af Japan Komiteen, ønsker herved at kalde Opmærksomheden hen paa denne vigtige Gren af vor Virksomhed. Vort Budget for nævnte Mission blev sat til \$13,000.00, hvilket betyder, at vi til Arbejdet i Japan hver Maaned skal udrede omkring ved \$1,100. Spørgsmaalet bliver nu, hvordan skal vi bære os ad med at indsamle disse Penge? Jo, det er en let Sag, dersom vi bare alle vil tage fat. „Vor Frelseres Menighed“ i Co. Bluffs, Ia., til Eksempel afholder et Hedninge-Missionsmøde en Søndag Aften i hvert Kvartal og optager ved dette Møde et Offer, der ved Siden af dens Hedningemissions- Forenings visse Bidrag gaar til den Mission. Da Komiteen hørte om denne Plan, blev vi meget glade ved den og vil gerne anbefale den til dem, som ikke allerede har den eller nogen bedre. Om nogen ellers har en god

Idee for Indsamling af Midler til vor Japan Mission, vilde det glæde os at høre fra dem desangaaende.

For nuværende Aar er „The United Lutheran Church“ Budgetet til Missionen i Japan lidt over \$96,000.00. Førend vi som Samfund gik med til Sammenslutningen, var vort Bidrag til Japan lidt over \$130,000. Vi maa ikke slaa af paa denne Sum, da vi ellers svigter vor egen Del af Gerningen derovre og gaar Glip af meget af den Velsignelse, der tilhører os. Inden ret længe skal vi meddele lidt om, hvad vi egentlig har i Japan at glæde os ved.

V. W. Bondo,
M. O. Block,
Racine, Wis.

Det republikanske Partis Platform.

Det tog lang Tid, inden man i Resolutionskomiteens Subkomite naaede til Enighed om Platformen. Nationsligaen var det særlig svært at blive enig om Partiets Forhold til. Men endelig meldte man Enighed ogsaa paa dette Punkt. Den Tekst, som saa blev godkendt af de stridende Parter, skal være skrevet af Senator Elihu Root.

Den begynder med at udtrykke det republikanske Partis Hengivenhed for Landets Konstitution og de civile, politiske og religiøse Friheder, den garanterer, og man vil modsætte sig alle Forsøg paa at kuldkaste Fundamenterne for Regeringen eller paa at svække dens kontrollerende Principper og Idealer, hvad enten det sker i Form af international Politik eller indenlandsk Agitation.

Der peges saa paa de syv Aar, som det demokratiske Parti har styret Landet, paa Krig og dens Følger, og der siges, at det mest fremtrædende ved den demokratiske Administration har været, at den var fuldstændig uforberedt paa Krig og ligesaa uforberedt paa Fred.

Hovedtanken med den demokratiske Administration, hvad Krig angaar, er den uforvarselige Undladen af at gøre Forberedelse i Tide. Direkte resulterede den i unødvendige Tab blandt vore Tropper, i at udsætte os for Faren af ikke at sejre og kolossale Ødelæggelser af offentlige Midler, og i Dag følger vi det i trykkende Skattebyrder og i store Udgifter til Livsfornödenheder.

Men Regeringen var lige saa uforberedt paa Fred, som den var paa Krig. Landets Fare fordrede en hurtig Tilbagevenden til Fredstids Basis, hvilket krævede Føreskab, Fremsyn og intelligent Planlægning, men alle disse tre Ting manglede. Atten Maaned efter Vaabenstilstanden vedbliver Administrationen at have sin Krigstidsmyndighed ubeskaaret, sine Krigsdepartementer fremdeles i Funktion, og den travler hjælpeløst omkring.

Der siges saa videre: Det demokratiske Partis hjælpeløse Uduelighed har ødelagt den offentlige Tilid, svækket Regeringens Autoritet og fremkaldt en Mistæmning, der er saa almindelig, at den i betydelig Grad øger Vanskelighederne ved at vende tilbage til normale Forhold. — Vor Nation har aldrig staaet over for alvorligere Problemer. Folk har Ret til at faa Klarhed over, hvorledes Partiet agter at løse disse Vanskeligheder, og det republikanske Parti erklærer, at dets Program og Politik i den Retning er følgende:

Partiet paatager sig at ende det eksekutive Autokrati og at gengive Folket dets Konstitutionelle Styrelse. Denne Politik vil blive gennemført af den føderale og af Statsregeringerne, idet hver for sig handler indenfor sin grundlovshjemlede Myndighed.

Platformen udtaler sig udføreligt om vort Lands Forhold til Udlandet (Foreign Relations), og der udtales Partiets Forhold til „The League of Nations“ saaledes:

„Det republikanske Parti er inde for en Overenskomst mellem Nationer til Bevarelse af Verdensfreden. Vi mener, at en saadan international Association skal grundes paa international Retfærdighed og maa bestemme Midler, der hævder, at Ret skal herske i Overensstemmelse med Lov, og at upartiske Domstole skal træffe Afgørelse. Skulde Freden trues, saa skal en international Konference straks sammenkaldes, saa at Nationer, der er gaaet ind paa at gøre og insistere paa, hvad der er ret og rimeligt, kan øve deres Indflydelse og bruge deres Magt til at afværge Krig. Vi mener, at alt dette kan gøres uden at opgive national Uafhængighed og uden paa Forhaand at berøve det amerikanske Folk Retten til, naar Tilfældet opstaar, selv at bestemme, hvad der er ret og rimeligt, og uden at involvere os som Part i Sagen i Stedet for Fredsmægler i en Mængde Tvistigheder, hvis Meriter vi ikke er i Stand til at dømme om.“

Som man ser, er her ikke taget Standpunkt for hverken det ene eller det andet Parti i denne Sag, men kun for Fred, grundet paa retfærdigt Forhold mellem Nationer, og for national Uafhængighed. Det svarer dog nærmest til Reservationisternes Standpunkt i denne Sag, men de uforsonlige kan ogsaa være med paa en saadan Udtalelse. Og mon ikke ogsaa den nationale Uafhængighed er at foretrække?

I denne Forbindelse skal nævnes, at Konventionen særlig fordømte President Wilsons Hensættelse til Kongressen om at give ham Frihed til at overtage Mandat for Armenien. Ogsaa her vil Meningerne være delte. Hvilket rettænkende Menneske vilde ikke gerne se Armenierne uafhængige af Tyrkerne og beskyttede mod disses Grusomheder! Men hvorfor skulde de nærmere boende Stormagter undslaa sig for at overtage saadant Mandat og lægge det paa U. S. A. paa den vestre Halvkugle?

Som Raad imod Dyrtiden lægger Platformen stærk Vægt paa forøget Produktion af alle Livsfornödenheder, og for at Produktionen kan forøges gælder det om at fremme baade Agerbrug og Industri.

Med Hensyn til Agerbruget siges bl. a.: „Det republikanske Parti mener, at Agerbrugets Konditioner kan forbedres ved praktisk og adekvat Farmrepræsentation i Udnævnelse af Regeringsembedsmænd og Kommissærer, ved Retten til at danne cooperative Foreninger til at finde Marked for deres Produkter og Beskyttelse mod „Discrimination“, ved videnskabeligt Studium af Priser paa Agerbruksprodukter og Produktionsomkostninger hjemme og i andre Lande med det for Øje at reducere den ofte abnormale Fluktuation, uacensureret Offentliggørelse af slige Beretninger, Bemyndigelse til Foreninger af større personlig Kredit, en national Undersøgelse angaaende Forholdet mellem Transportation paa Jernbaner, Vandveje og Motorbefordring tilligemed Modtagelsesesevne“ o.s.v., o.s.v.

Og med Hensyn til Industrien siges: „Der er to forskellige Begreber om Forholdet mellem Kapital og Arbejde. Det ene er kontraktmæssigt og lægger Vægt paa Arbejdsgiverens og Arbejderens forskellige Interesser. Det andet er, at de har Fællesinteresser i Foretagendet.“

Vi anerkender den kollektive Akkordering som et Mittel til at fremme Velvillie, etablere nærmere og mere harmonisk Forhold mellem Arbejdsgiver og Arbejder og realisere industriel Retfærdigheds sande Maal.

Strike eller „lock-out“ som Mittel til at afgøre individuelle Tvistigheder påfører Samfundet saadanne Tab og Lidelser, saa de retfærdiggør Regeringens Indskriden for at mindske deres Hyppighed og begrænse deres Følger.

Vi benægter Retten til at strikke imod Regeringen, men alle Re-

geringsfunktionærers Rettigheder og Interesser maa sikres ved upartiske Love og Rettergang.

Naar der er Tale om „public utilities“, da er vi inde for, at der oprettes et upartisk Tribunal til at undersøge Forholde og træffe en Afgørelse, saa der ikke bliver nogen organiseret Afbrydelse til Skade for Almenheden. Tribunalernes Afgørelse skal være moralsk Vægt, men ikke være legalt bindende, hvorved den store Almenhed kan øve sin Indflydelse, idet den faar Kendskab til Sagen. Hvad „public utilities“ angaar, da er vi i Favor af den Slags Tribunaler, der nævnes i Transportations-Loven af 1920.

Hvad den private Industri angaar, da er vi ikke inde for tvungen Voldgift, men vi er inde for frivillig Voldgift og for, at Stridens Detailler offentliggøres, saa den offentlige Opinion fatter sin Dom. Regeringen bør søge oprettet slige Tribunaler eller Kommissioner, der skal behandle Tvistemaal mellem Arbejdsgiver og Arbejder, om deres Hjælp ønskes.

Subscription List For the Building and Endowment Funds, Dana College.

Subscribed During Convention in Hutchinson.

L. Vedsted, Staplehurst, Nebr.: \$500.00 — C. H. R. Christensen, Vermillion, South Dakota: \$2000.00 — Peter N. Kruse, Spencer, Iowa: \$2000.00 — Rev. J. J. Kildsig: \$500.00 — Rev. J. A. Larsen \$500.00 — Rev. G. B. Christiansen: \$500.00 — Chr. Boorup, Burbank, South Dakota: \$2000.00 — Rev. P. M. Petersen: \$500.00 — Iver Petersen, Webster, Minn.: \$500.00 — A. Rosenblad, Council Bluffs, Ia.: \$500.00 — Rev. C. M. Videbeck: \$500.00 — George Sterkel, Sioux City, Iowa: \$500.00 — Rev. H. P. Andersen \$500.00 — Rev. Magnussen, Jr.: \$500.00 — J. C. Larsen, Beresford, South Dakota \$100.00 — Lars Hansen, Verona, Nebr.: \$500.00 — Jens Rasmussen, Standard, Alberta, Canada.: \$1000.00 — Rev. L. H. Kjølner, \$500.00 — Chris Andersen, Westley, Mont.: \$500.00 — Peter Nyborg, Genoa, Minn.: \$100.00 — Mrs. Peter Nyborg, Genoa, Minn.: \$100.00 — Carl M. Nelson, Albert Lea, Minn.: \$100.00 — Rev. Anthon Hansen: \$500.00 — Rev. N. P. Clemmensen: \$500.00 — Rev. J. Rasmussen \$250.00 — Rev. N. J. Bing: \$200.00 — Rev. C. H. Schmidt: \$500.00 — Rev. A. C. Vammen \$500.00 — Rev. Sherman Bondo: \$1000.00 — Rev. I. M. Andersen: \$500.00 — Rev. F. C. M. Hansen: \$500.00 — Mrs. Høllrup Jørgensen, Ringsted, Iowa: \$500.00 — Mrs. Elizabeth Darum, Kiowa, Colo.: \$250.00 — Rev. N. C. Carlsen: \$300.00 — Kristine Lund, Luck, Wis.: \$400 — Ole Hansen, Farmington, Minn.: \$200.00 — Peter Petersen, Farmington, Minn.: \$100.00 — Aage Thorson, Davenport, Iowa: \$250.00 — Rev. J. Knudsen: \$100.00 — Rev. E. A. Hjortsvang: \$250.00 — M. J. Mortensen, Albert Lea, Minn.: \$100.00 — Rev. H. P. K. Hansen \$100.00 — Rev. F. G. Rasmussen: \$500.00 — Adolph Nelson, Webster, Minn.: \$500.00 — Rev. Chr. Jeppesen: \$500.00 — Rev. A. Hofgaard: \$250.00 — Rev. Chr. Petersen: \$150.00 — Mrs. Anna D. Nelsen, Bowlus, Minn.: \$100.00 — Hans Hansen, Hutchinson, Minn.: \$100.00 — Martin Olsen, Kenmare, North Dakota: \$100.00 — John Olsen, Hutchinson, Minn.: \$200.00 — Rev. John C. Romer: \$500.00 — C. I. Larsen, Tulsa, Oklahoma: \$500.00 — Rev. M. T. H. Jensen: \$100.00 — P. Clausen, Albert Lea, Minn.: \$1000.00 — M. P. Hogild, Westley, Mont.: \$1000.00 — Nels Madsen, Minneapolis, Minn.: \$500.00 — Dr. M. Jensen, Minneapolis, Minn.: \$500.00 — Miss Jensen, Minneapolis, Minn.: \$500.00 — Miss Jørgensen, Minneapolis, Minn.: \$100 — Carl C. Larsen, Spencer, Ia.: \$500.00 — Mrs. Steffensen, Hutchinson, Minn.: \$1000.00 — Pe-

ter Raben, Albert Lea, Minn.: \$500.00 — Miss Marie Jensen, Albert Lea, Minnesota: \$200.00 — J. O. A. Johannes Johansen: Fresno, Calif.: \$1000.00 — H. P. Knudsen, Fresno, Calif.: \$1000.00 — Rev. J. H. Vammen: \$500.00 — Rev. J. C. Carlsen: \$500.00 — Rev. I. Gertsen: \$500.00 — Rev. J. K. Jensen: \$400.00 — Wm. Petersen, Neenah, Wis.: \$400.00 — Marie Larsen, 45 East Schiller Ave., Chicago, Ill.: \$500.00 — Trine Schmidt, Mason City, Nebraska: \$50.00 — Prof. N. P. Lang: \$500.00 — Mary Sorensen, Hutchinson, Minn.: \$100.00 — P. Linden, Chicago, Ill.: \$500.00 — L. C. Petersen, Chicago: \$500.00. Rev. A. P. Hansen: \$500.00 — Rev. P. Larsen Torslev: \$100.00. Total \$41,890.

Som man ser, svarer Summen ikke til den tidligere offentliggjorte. Vi sender derfor Listen tilbage til Kassereren, Mr. Peter N. Kruse, Spencer, Ia., for at faa Klarhed over Forskellen. Han svarer bl. a.: „There is no question but what a mistake has been made in adding up the amounts which were subscribed during the time of conference at Hutchinson. Several of us were adding these amounts together and perhaps that was the reason for the mistake, but everyone that did subscribe is on the list and whatever amount it does make, we will be governed by.“ —Red.

Skolen udsender Representant

I længere Tid har forskellig Menighed tilskyndet os til at besøge dem i Skolens Interesse. Dette Ønske forsøger vi nu at imødekomme ved at udsende en Representant for at vort Folk kan blive bedre kendt med Skolen og de forskellige Sider af dens Arbejde.

Jeg har haft denne Sag under Overvejelse i længere Tid, og har henvendt mig til Martin L. Kirkegaard om at paatage sig dette Arbejde. Rejseplan vil senere fremkomme.

C. X. Hansen.

REJSEPLAN FOR PASTOR A. BUSCH.

Som det er Vennerne bekendt vil Pastor A. Busch, Formand for „Dansk Missions-Selskab“ paa Gennemrejse til Kina og Indien holde en Række Møder her i Landet. Busch har selv sat Mødernes Antal til 15 og bedet om, at Møderne, saa vidt muligt, holdes paa Steder, der ligger ved den alfare Vej mellem New York og San Francisco. Ved Møderne optages Offer eller Kollekt. Halvdelen af det indkomne gaar til „Dansk Missions-Selskab“, det andet halve til vor Kirkes Hedningemission. Det er meget at haabe, at mange vil samles til disse Møder, ikke alene den lokale Menighed, men ogsaa tilrejsere fra Nabomenighederne.

Pastor Busch venter at ankomme til New York Mandag den 19. Juli, han afrejser Lørdag den 21. August fra San Francisco.

I Salems Kirke, Brooklyn, N. Y., Tirsdag Aften d. 20. Juli. Westbrook, Maine, Torsdag d. 22. Juli.

Racine, Søndag Form. den 25. Juli.

Chicago, Søndag Aften den 25. Juli.

Waupaca, Onsdag den 28. Juli.

Minneapolis, Torsdag den 29. Juli.

Albert Lea, Fredag den 30. Juli.

Cedar Falls, Søndag den 1. August.

Coulter, Tirsdag den 3. August.

Elk Horn-Eggen fra 5.—8. August.

Council Bluffs, Mandag Aften den 9. August.

Blair, Tirsdag Aften den 10. August.

Brush, Torsdag den 12. August.

Salt Lake City, Søndag den 15. August.

Fresno By, Onsdag Aften den 18. August.

San Francisco, Torsdag Aften den 19. August.